

De beste remedie tegen writer's block

Gert Peersman (column verschenen in De Standaard op 14/2/2023)

ChatGPT is een chatbot, en een chatbot kan geen columns schrijven, maar ik kan wel antwoorden op uw vraag om in 700 woorden iets te zeggen over het economische belang van chatbots en de impact op de productiviteit van columnisten, en daar satire in verwerken die Vlaamse politici en de eindredacteur van de tekst uit hun tent lokken.

Productiviteitsgroei is van cruciaal belang voor de welvaart van een land. Hoe hoger de productiviteit, hoe meer goederen en diensten een land kan produceren met dezelfde hoeveelheid middelen. Dat leidt tot hogere lonen voor werknemers en is gunstig voor de concurrentiekracht van bedrijven. Het biedt werknemers de kans om minder te werken en van het leven te genieten door te gaan vissen aan de oever van een rivier.

Een toename van de productiviteit leidt ook tot meer belastinginkomsten die de regering-Magnette tijdens de volgende regeerperiode kan uitgeven om de stijgende kosten voor gezondheidszorg, ouderenzorg en pensioenen te betalen. Uit projecties door een Gentse professor economie die columns voor De Standaard schrijft, blijkt namelijk dat ons land de komende decennia een productiviteitsgroei van minstens 1,5 procent per jaar nodig heeft om de vergrijzingskosten te betalen. Dat is geen peulenschil, want dat is meer dan het dubbele van de productiviteitsgroei tijdens de voorbije twintig jaar en het viervoud van het afgelopen decennium.

In de tweede helft van de 20ste eeuw haalden we nochtans gemiddelden van meer dan 2 procent per jaar, maar dat was een periode met uitzonderlijke technologische ontwikkelingen. Tegelijkertijd nam het menselijk kapitaal een vlucht vooruit door de democratisering van het onderwijs. De rugwind door extra studiejaar is ondertussen weggefallen, en het grotere aandeel van de dienstensector in de economie maakt het moeilijker om productiviteitswinsten te boeken omdat diensten nu eenmaal moeilijk te automatiseren zijn.

Maar er is hoop. Digitalisering en artificiële intelligentie kunnen voor een doorbraak in de dienstensector zorgen. Dat zien we al in de financiële sector. Hoe vaak bent u het afgelopen jaar een bankkantoor binnengewandeld? Als werknemers in de bankensector zich voldoende hebben bijgeschoold, kunnen ze zich heroriënteren en andere diensten leveren of vinden ze makkelijk een baan in andere sectoren. Het resultaat is een toename van de globale welvaart en meer belastinginkomsten voor de overheid om de vergrijzingskosten te betalen.

Daarom moeten we ook de opkomst van chatbots omarmen. Laten we columns schrijven als voorbeeld nemen. Columnisten moeten dagelijks de actualiteit volgen, urenlang nadenken over de juiste woorden en zinnen, en dan nog hopen dat mensen hun stukken lezen. Maar nu hebben ze een nieuwe bondgenoot in hun gevecht tegen het writer's block: de chatbot!

Door gebruik te maken van een chatbot kunnen columnisten snel en eenvoudig onderzoek doen naar onderwerpen die ze willen behandelen. Chatbots kunnen hen helpen feiten en statistieken te vinden, meningen te verzamelen en informatie te verifiëren. Met hun enorme rekenkracht kunnen ze columnisten helpen economische trends te analyseren en het vinden van interessante invalshoeken te vinden. Als je de chatbot een paar opdrachten geeft en hem enkele vragen stelt, kan hij binnen de kortste keren een volledige en professionele column produceren. Bovendien werken chatbots dag en nacht, wat betekent dat columnisten tijd kunnen besteden aan andere belangrijke zaken, zoals koffiedrinken en naar hun favoriete Netflixserie kijken. Kortom, de productiviteit van een columnist schiet de hoogte in zonder dat die daarvoor harder moet werken. In de tijd die vrijkomt, kan de columnist nieuwe toegevoegde waarde creëren, waardoor er ruimte is voor loonsverhogingen.

En laten we eerlijk zijn, wie wil er nu niet een column schrijven die is samengesteld door kunstmatige intelligentie? Het is tenslotte veel betrouwbaarder dan je eigen brein, dat je wel eens in de steek laat met slechte ideeën en saaie zinnen. Dus laten we allemaal de chatbot omarmen als onze nieuwe beste vriend en die nieuwe technologie zo veel mogelijk integreren op de werkvloer.

Alleen de eindredactie moet overuren draaien. De technologie is nog niet perfect, en lezers mogen niet de indruk krijgen dat de columnist gewoon een paar sleutelwoorden in een chatvenster heeft getypt en afgezien van wat knip- en plakwerk de chatbot het werk voor hem heeft laten doen. Maar het is een kwestie van tijd vooraleer artificiële intelligentie ook dat verhelpt, waardoor eindredacteuren zich zullen moeten heroriënteren en met andere activiteiten de welvaart verhogen. Samen met columnisten die binnenkort door artificiële intelligentie vervangen kunnen worden.